

Alle vælges af een Klasse, eller der maatte være Grund til at frygte Conflict, saa maatte man ordne Systemet saaledes, at paa begge Sider blev Styrken omtrent lige. Jeg troer, der er et Tredie, det er at ordne den større Klasse saaledes, at den ikke bliver staaende paa den ene Side, men at den i og for sig faaer en saadan blandet Character, at den efter al naturlig Beregning og efter hvad Erfaring tildeels har vist, ikke kan ventes at føre til eenfaldige Resultater. Det vil være uundgaeligt, at den kan føres noget nærmere til den ene eller til den anden Side, men ikke til et absolut eenfaldigt Resultat. Hvorledes hænger det nemlig sammen med den Klasse, som har det største Antal, 6 Medlemmer? Det er en Klasse, som fremgaaer af indirecte Valg, og det, vel at mærke, af Valgere, som udgaae af Gaardmandsklassen, af den mere formuende Klasse af Bønder. Deri ligger den store Fordeel, der er vundet ved Udvalgets Forslag. Hvor der er udbrudt Strid i et Sogn mellem den uformuende og formuende Deel, har denne dog altid det største Stemmetail; og, hvor der ingen Partistrid er, hvad Gudsfelov er Tilfældet de 99 af de 100 Sogne eller ialtfald i 49 af 50, vil det Naturlige være, at i det Hele de dygtigste Mænd i Sognet blive valgte uden Hensyn til Formuenhed eller Uformuenhed ved de nu forestaaende Valg. Urvalgerne ere Sogneforstandere, der bestaae af Folk, som ere valgte til og i Almindelighed ogsaa virkelig sørge paa den bedste Maade for Communens Lary, dernæst komme Valgmændene, og gjenem dette dobbelte indirecte Valg fremgaae de 6 Medlemmer af Amtsrådet, hvorom her er Tale. Heri ligger, som en naturlig Følge, at af disse 6 maae idetmindste i alt Fald et Par i Reglen være moderate Mænd. Der kan tænkes et saadant særegent Forhold, en saadan Partikamp, at alle 6 være Partimænd; men disse Uderligheder, disse blotte Muligheder kan man dog ikke regne paa ved en Lovs Affattelse. Jeg tør ogsaa her beraabe mig paa Erfaringen med Hensyn til Landstingsvalgene. Her have vi vel en Valgbarhedscommissi som Børn for, at Valgene skulle blive i en eenfaldig demokratisk Retning; men jeg troer, at, naar man gaaer Listerne over de Valgbare

igjennem, vil man finde et tilstrækkeligt Antal Mænd i hvert District, som repræsenterer efter deres fulde Samvittighed og Overbeviisning det, som man kalder den venstre Side, og naar man altsaa kunde vente, at Mængden vilde vælge i samme Retning, maatte det ogsaa være Tilfældet, at enkelte hele Landstingskredsers Valg havde maattet faae en saadan Retning til den ene Side. Og et tør det oversees, at, har man noget Børn ved Landstingsvalgene i Valgbarhedscommissi, saa udgaae de indirecte Valg til Landstinget fra en ganske almindelig Valgret, medens de indirecte Valg her til Amtsrådet udgaae ved indirecte Valg fra Sogneforstanderskaberne, hvor Gaardmandsklassen har den overveiende Vægt, altsaa fra langt konservativere Urvalgere. Men nu vil dog et Blik paa Landstingsvalgene i det Hele vise, at, om end i nogle Kredse en vis Retning er stærkere end en anden, er der altid i hver Valgkreds og vil efter min Overbeviisning altid blive nogle Landstingsmænd, som nærme sig til den anden Side, om ogsaa Pluraliteten gaaer til den ene Side. Det Samme vil da i en endnu større Grad kunne ventes med Hensyn til Valget af de 6 Amtsrådsmedlemmer. Vil man altsaa opstille et Valgsystem, hvorefter man gav omtrent ligesaa mange Stemmer til dem, som høre absolut til de høiere formuende Classer, saa troer jeg, at man vilde komme for meget til den modsatte Side, og at man ikke vilde holde den rette Ligevægt. Forhøllendet mellem min ærede Ven og mig ligger kort sagt deri, at jeg ikke kan indrømme en saadan Modsetning mellem 1ste Klasse, den, hvortil de 6 Medlemmer høre, og 2den Klasse som den, han antager at finde Sted.

Hvad Provstens Valg angaaer, da ere Propsterne jo i hele Landet udnævnte af Regjeringen, de ere i en Stilling, hvor man ikke kan gaae ud fra, at de skulle henhøre til et eller andet bestemt Parti, men Præsuntionen maa være for, at de i Almindelighed høre til de mere moderate Mænd, som i det Hele taget her, hvor der ikke er Spørgsmaal om politiske Partier, men kun om at besytte Formueinteresser, kunne forudsættes at ville gaae frem med Moderation og ikke gaae til Uderligheder.